

NOS Nieuws • Zaterdag 10 oktober 2020, 06:48 •
Aangepast zaterdag 10 oktober 2020, 18:36

CoronaMelder vandaag gelanceerd, maar 'app is geen wondermiddel'

Joost Schellevis en Nando
Kasteleijn

Vanaf vandaag kan iedereen in Nederland de app CoronaMelder daadwerkelijk gebruiken waarvoor hij bedoeld is. Als je positief op het coronavirus wordt getest, kan iedereen bij wie je langer dan een kwartier dicht in de buurt was op de hoogte worden gesteld. Die mensen krijgen dan het advies om in quarantaine te gaan of zich te laten testen bij klachten.

De app was half augustus al af, maar een wet om het gebruik van de app te regelen moest nog door de Eerste Kamer. Dat gebeurde afgelopen dinsdag; daarmee was de weg vrij voor de landelijke aftrap vandaag. De officiële lancering is vanmiddag.

Benieuwd hoe de CoronaMelder precies werkt? We leggen het uit in de video:

In vijf GGD-regio's werd de app al getest, maar hij wordt nu in alle GGD-regio's ingevoerd. De GGD komt in beeld als een gebruiker van de app positief wordt getest: een bron- en contactonderzoeker van de gezondheidsdienst moet toestemming geven om alle risicovolle contacten in te lichten.

Grote onbekende

De grote onbekende is hoe nuttig de app zal blijken te zijn. Minister De Jonge van Volksgezondheid schermde van de week met het getal 10,5 procent. Dat is het aandeel mensen dat een notificatie van de app ontving, klachten kreeg en vervolgens positief werd getest: een bewijs dat de app nuttig is, meende De Jonge.

Maar dat percentage is niet veel hoger dan het landelijke gemiddelde aantal positieve tests: 9,1 procent van alle tests was positief. De kans dat je positief werd getest, was na het ontwikkelen van klachten dus maar marginaal hoger. "Met dat cijfer kun je dus niet zoveel", zegt epidemioloog Hans Heesterbeek van de Universiteit Utrecht. Volgens hem is het goed dat de app er nu is, maar is het "geen wondermiddel".

Privacy

De lancering van de app ging gepaard met veel discussies over privacy: waren gebruikers van de app echt wel zo anoniem als beloofd en werden er niet meer gegevens opgeslagen dan nodig? De app zelf zit goed in elkaar, was een paar weken voor de lancering de consensus, maar de juridische onderbouwing kon nog wel wat werk gebruiken, vond ook de Autoriteit Persoonsgegevens. Die vond een speciale wet nodig om de app landelijk te kunnen invoeren. Daarom werd de app niet op 1 september ingevoerd, zoals de bedoeling was, maar pas vandaag.

De app kan helpen bij het bron- en contactonderzoek doordat meer contacten gevonden worden. Maar of de app ook daadwerkelijk nuttig is, moet nog blijken. "Ik denk dat minimaal 50 procent van de bevolking hem daarvoor moet gebruiken", aldus Heesterbeek. "Dat moet dan ook nog een goede afspiegeling van de bevolking zijn".

Dat is een hoog percentage, ook omdat een deel van de bevolking bij voorbaat afvalt: mensen zonder smartphone of met een telefoon die niet nieuw genoeg is.

Tijd is echter volgens Heesterbeek de belangrijkste factor voor succes. "Er gaan dagen overheen voordat iemand klachten krijgt, getest kan worden en een uitslag krijgt." Het moet nog blijken of mensen na een risicovol contact snel genoeg op de hoogte worden gesteld, voordat ze zelf al anderen hebben kunnen besmetten.

Overigens denken andere deskundigen dat de app al nuttig is als 15 procent van de bevolking hem gebruikt. Ook arts-microbioloog Marc Bonten is optimistischer. "Mensen die een melding krijgen, zijn zich bewuster van het risico en houden zich hopelijk beter aan de maatregelen", zegt hij.

Geen test

Eigenlijk was het idee dat een gebruiker van de app die een melding krijgt, zich ook zonder klachten kan laten testen. Dat is niet meer zo: ook appgebruikers die in de buurt waren voor iemand met corona, kunnen zich alleen met klachten laten testen.

"Idealiter zouden we natuurlijk zien dat een positieve melding recht geeft op een test", zegt Peter Boncz van het Centrum voor Wiskunde en Informatica. Hij zit in de begeleidingscommissie die De Jonge adviseert op het gebied van digitale bestrijding, waaronder de corona-app.

Dat terwijl je je met een snotneus wel mag laten testen. "In het griepseizoen is dat helemaal geen goede indicator voor het risico dat je corona hebt", aldus Boncz. "Als je in de buurt bent geweest van iemand met het virus en daar via het bron- of contactonderzoek of de corona-app achter komt, is die kans veel groter."